
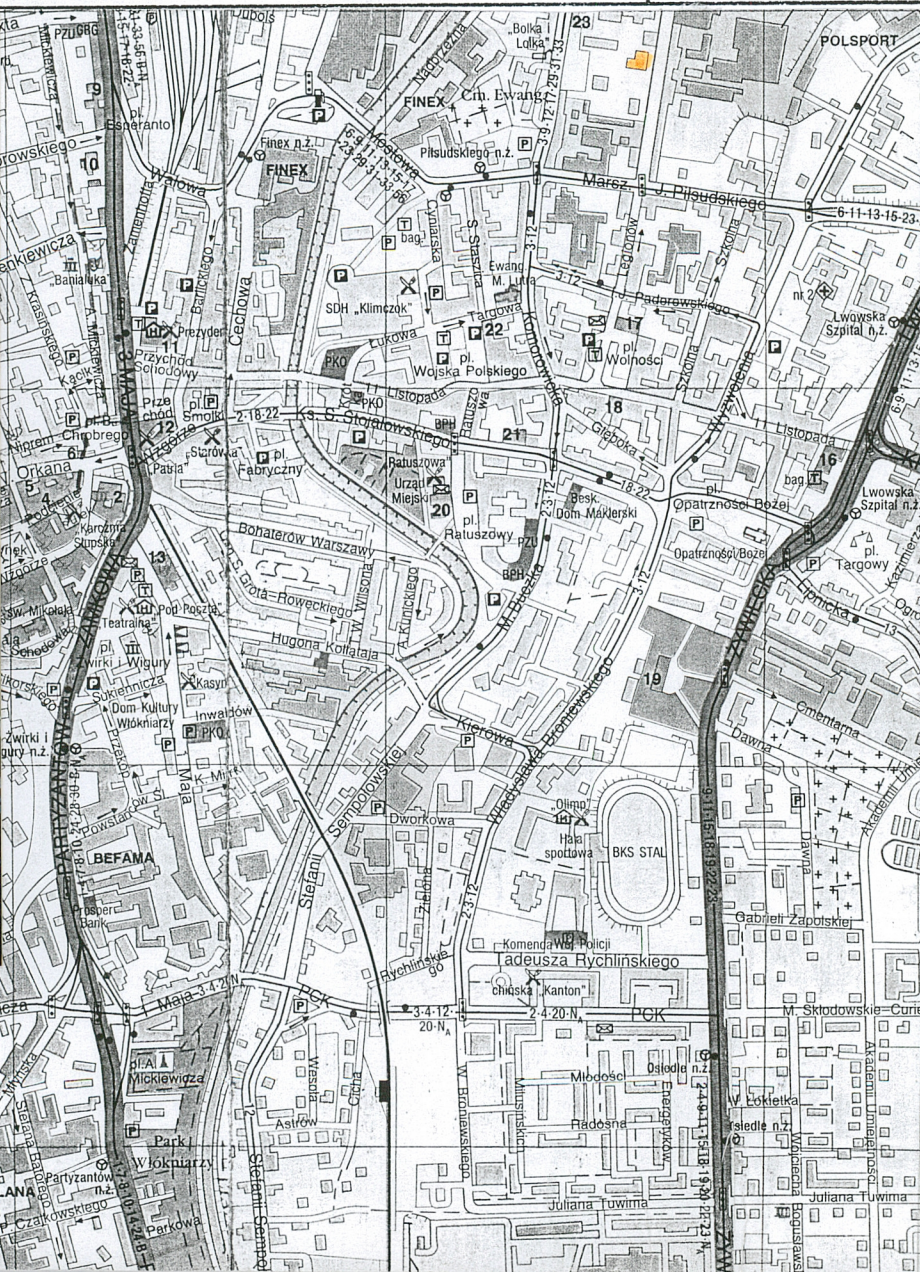
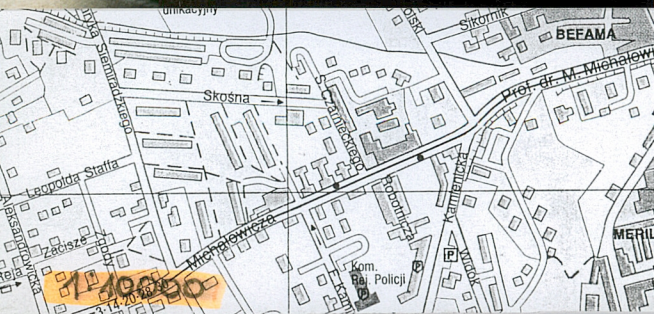

1. Obiekt Dawna Polska Szkoła Ludowa	2. Czas powstania 1897 – 1898 rok.	3. Miejscowość BIELSKO-BIAŁA
		ul. Legionów 25 <div style="background-color: black; height: 15px; width: 100%;"></div>
		5. Przynależność administracyjna województwo województwo śląskie gmina gmina Bielsko-Biała
6. Poprzednie nazwy miejscowości Biała (w 1951r. Bielsko-Biała po połączeniu miast)		
7. Przynależność administracyjna przed 1 VI 1975 województwo Katowickie powiat powiat Bielsko-Biała		
8. Właściciel i jego adres Akademia Pedagogiczna w Krakowie Filia w Bielsku-Białej, ul. Legionów 25		
9. Użytkownik i jego adres j.w.		
10. Rejestr zabytków A- 434/86 24.03.1986 r..		

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Posesja ukształtowana wtórnie z 1 i ½ działki wytyczonej 1803. W części frontowej budynek poprzedzony ogródkiem przedfrontowym, z tyłu boisko szkolne i reszty zieleni.

Dwupiętrowy, podpiwniczony. Pełny detal architektoniczny fasady (po konserwacji); lico ceglane, cokół i niektóre detale kamienne (portal), inne tynkowane: dekoracje sgraffitowe z Orłem Polskim i popiersiami słynnych Polaków w medalionach. Stolarka bramy wejściowej 2-skrzydłowa, płycinowa z dekoracją snycerską i kutymi zawiasami, nadświetle koliste z witrażem o secesyjnych motywach kwiatowych. Typ stolarki bramy wjazdowej – dwuskrzydłowa z nadświetlem. Stolarka okienna 3-skrzydłowa z górnym skrzydłem uchylnym, kute uchwyty do skrzynek na listy.

Elewacja tylna:

Lico ceglane z detalami kamiennymi i tynkowanymi, przed elewacją taras kamienny.

Elewacja boczna:

Południowa, arkadowa artykulacja (blendy) w szczycie. Sień: sklepienie kolebkowe z lunetami na gurtach, posadzka ceramiczna, wzorzysta, stopnie kamienne, drzwi wahadłowe, 2-skrzydłowe, przeszklone z nadświetlem i gałką. Korytarze: analogiczne sklepienia i posadzki. Klatka schodowa reprezentacyjna – arkady na kamiennych kolumnach, stopnie kamienne, balustrada kuta z poręczą drewnianą. Stolarka drzwiowa płycinowa, 1-skrzydłowa.

Instalacje: elektryczna, gazowa, c.o

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

gmach został wybudowany w l. 1897–98 wg projektu *Slawomira Odrzywolskiego* z Krakowa w stylu modernistycznym, za 250 tys. koron, dla pierwszej w mieście Polskiej Szkoły Ludowej (TSL) im. *Tadeusza Kościuszki*. Szkoła ta powstała przy pomocy Towarzystwa Szkoły Ludowej i jego prezesa *Adama Asnyka*, który podpisał jej akt fundacyjny w 1897 r. oraz ogromną ofiarność społeczeństwa polskiego pod trzema zaborami. Inicjatywę poparł także – wobec ostrego przeciwdziałania niemieckiego magistratu Białej – namiestnik Galicji *Stanisław Baden*. W 1908 r. umieszczone zostało w gmachu Polskie Prywatne Gimnazjum Realne TSL, upaństwowione w 1919 r. z nadaniem m. imienia *Adama Asnyka*. Jego współorganizatorem i pierwszym dyrektorem był prof. *Ignacy Stein* (1875–1964), białski działacz narodowy. Szkoła ludowa opuściła budynek w 1915 r. Posiadał on na fasadzie sgraffitowe medaliony z popiersiami wielkich Polaków, którzy patronowali całej działalności TSL (odtworzone w 1984–85). Ceglany płot ze słupkami przed budynkiem nie zachował się.

W 1933 r. Państwowe Gimnazjum im. A. Asnyka w Bielsku-Białej przy ul. Kolejowej. Obecnie w budynku działa Filia Akademii Pedagogicznej w Krakowie.

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
8960 m/3	1275 m/2	szkoła	szkoła
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja <ul style="list-style-type: none"> • 1984-85 konserwacja fasady z rekonstrukcją dekoracji sgraffitowej • 2000 r. wymiana części stolarki okiennej drewnianej na pcv 		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
		<p>Stan techniczny budynku oraz zachowania wartości zabytkowych – bardzo dobry. (utrzymana pierwotna bryła, gabaryty, wystrój elewacji i wnętrz, wyposażenie)</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

- Studium historyczno – urbanistyczne Białej PKZ Kraków 1992 r. archiwum SOZ Bielsko-Biała

22. Biblioteka

- E. Chojecka : Architektura i urbanistyka Bielska-Białej do 1939 roku. Bielsko-Biała 1994 r.
- J . Polak: Przewodnik po Bielsku-Białej. Bielsko-Biała 2000
- Studium historyczno-urbanistyczne Białej PKZ Kraków Kraków 1992 r.
- E. Hanslik: Biała eine deutsche Stand in galizien. Wien-Teschen 1909 r,

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

1. Fotografia archiwalna z 1933 r.
(Zbiory Muzeum Okręgowego w Bielsku-Białej, reprodukcja w Bielsko-Białej w starej fotografii, patrz pkt 22)

24. Uwagi różne

25. Opracował

mgr inż. Arch. Marek Cempla , listopad 2000 r.

tekst.....

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. .

mgr inż. Arch. Marek Cempla , listopad 2000 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów ..

Archiwum SOZ Bielsko-Biała

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

Załącz. nr 1 i 2,3

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
BIELSKO-BIAŁA	Dawna Polska Szkoła Ludowa	zdjęcia, sytuacja,

Wkładkę założył: arch. Marek Cempla listopad 2000..

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Bielsko-Biała

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

1:2000

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
BIELSKO-BIAŁA	Dawna Polska Szkoła Ludowa	zdjęcia,

Wkładkę założył: arch. Marek Cempla listopad 2000..

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Bielsko-Biała

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
BIELSKO-BIAŁA	Dawna Polska Szkoła Ludowa	zdjęcia, fotografia archiwalna

Wkładkę założył: arch. Marek Cempla listopad 2000..

Miejsce przechowywania negatywów: SOZ Bielsko-Biała

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Państwowe Gimnazjum im. *Adama Asnyka* w Białej przy ul. *Kolejowej* w 1933 r. Jego gmach został wybudowany w l. 1897—98 wg projektu *Sławomira Odrzywolskiego* z Krakowa w stylu modernistycznym, za 250 tys. koron, dla pierwszej w mieście Polskiej Szkoły Ludowej (TSL) im. *Tadeusza Kościuszki*. Szkoła ta powstała przy pomocy Towarzystwa Szkoły Ludowej i jego prezesa *Adama Asnyka*, który podpisał jej akt fundacyjny w 1897 r. oraz ogromnej ofiarności społeczeństwa polskiego pod trzema zaborami. Inicjatywę poparli także — wobec ostrego przeciwdziałania niemieckiego magistratu Białej — namiestnik Galicji *Stanisław Badeni*. W 1908 r. umieszczone zostało w gmachu Polskie Prywatne Gimnazjum Realne TSL, upaństwowione w 1919 r. z nadaniem mu imienia *Adama Asnyka*. Jego współorganizatorem i pierwszym dyrektorem był prof. *Ignacy Stein* (1875—1964), bialski działacz narodowy. Szkoła ludowa opuściła budynek w 1915 r. Posiadał on na fasadzie sgraffitowe medaliony z popiersiami wielkich Polaków, którzy patronowali całej działalności TSL (odtworzone w l. 1984—85). Ceglany płot ze słupkami przed budynkiem nie zachował się. W głębi gmach „Domu Pensyjnego” z lat 1926—28 u zbiegu ulic *Kolejowej* i *Granicznej*, zbudowany z funduszy Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych we Lwowie. Brak jeszcze narożnego budynku (na miejscu ogrodu).

